ŽĎÁREK J. 1997: *Hmyzí státy.* Ilustrace I. Švorčík. Vydal Ústav organické chemie a biochemie AV ČR, Praha, 200 pp., formát 210 x 300 mm, doporučená cena 290,- Kč.

Zkušenému popularizátorovi Doc. RNDr. Janu Žďárkovi, DrSc., vědeckému pracovníkovi Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR se po letech podařilo opět uveřejnit původní publikaci, což je jistě úspěch, uvážíme-li současnou záplavu překladů na našem knižním trhu. Kniha s plným titulem „Proč vosy, včely, čmeláci, mravenci a termiti... aneb hmyzí státy" je bohatě ilustrovaná akademickým malířem (a autorovým přítelem z mládí) Ivo Švorčíkem. Je určena mládeži (od 12 let), studentům přírodovědných oborů a všem milovníkům přírody.

Po dávno překonaných knihách J. Obenbergera „Ze života mravenců" (1949) a „Ze života všekazů" (1949) je zde tedy opět česky psaná popularizační kniha věnovaná lákavému světu hmyzích společností. Autor měl velikou oporu v dílech prof. Wilsona, zakladatele nového vědního oboru sociobiologie (E. O. Wilson: The Insect Societies, 1971; Sociobiology, 1980), dále v rozsáhlé moderní monografii B. Höldoblera a E. O. Wilsona o mravencích (The Ants, 1990) a samozřejmě v bohaté původní vědecké literatuře. Žďárek uvádí čtenáře poutavou formou a zasvěceně do složitých přediv biologických souvislostí a mechanismů života - od předsociálního chování některých pavouků a samotářských včel až po nejvyspělejší společnosti mravenců a včel. Nechybí ani rozsáhlá stať věnovaná nejznámějšímu představiteli sociálního hmyzu - včele medonosné, zahrnující nejen již klasické poznatky K. von Frische o „dorozumívacích tanečcích včel", ale také následnou vědeckou diskusi. Nejnovější literární poznatky doplňuje vlastními postřehy a četnými zážitky ze svých cest, zejména ze svého působení v Africe.

Ilustrace I. Švorčíka jsou jakousi karikující stylizací, napůl od známého Sekorova Ferdy mravence k popisné zkratce, znázorňující charakteristické vlastnosti a funkce zobrazovaných hmyzů. Veliké množství ilustrací tvoří významnou část publikace.

Ivan Hrdý